СИЛАБУС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА
ІНТЕЛЕКТУАЛЬНА ВЛАСНІСТЬ, АВТОРСЬКЕ ПРАВО, АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ

Спеціальність: **224 «Технології медичної діагностики та лікування»**
Освітньо-професійна програма: **Технології медичної діагностики та лікування**
Код компонента в освітній програмі: **ОК 7**
Рівень вищої освіти: **третій (освітньо-науковий)**
Форма здобуття освіти: **очна (денна)**
Рік навчання: **1**
Тип освітнього компонента: **обов'язковий**
Навчальний рік: **2024-2025**

Обсяг: **3 кредити ECTS (90 год.)**
Навчальні заняття: **лекції**, **практичні заняття**, **консультації**
Підсумковий контроль: **залік**
Пререквізити: -

Кафедра/підрозділ: **кафедра гігієни та екології**
Керівник освітнього компонента: асистент Голданська А.В. email: av.holdanska@knmu.edu.ua

ОПИС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Освітній компонент «ІНТЕЛЕКТУАЛЬНА ВЛАСНІСТЬ, АВТОРСЬКЕ ПРАВО, АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ» вивчає право інтелектуальної власності, об'єкти та суб'єкти права інтелектуальної власності, джерела права інтелектуальної власності, охорона винаходів, корисних моделей, промислових зразків, сортів рослин, топографій інтегральних схем, авторське право та суміжні права.

МЕТА КУРСУ: освоєння необхідних знань системи інтелектуальної та промислової власності у винахідницькій та патентно-ліцензійній діяльності, методологічних основ створення об'єктів промислової власності, захисту патентних прав, міжнародного співробітництва у сфері інтелектуальної власності, авторського права і суміжних прав, а також системи патентної інформації; вміння використовувати на практиці нормативно-правові акти при забезпеченні правової охорони науково-технічних досягнень і творчої продукції, провести патентно-інформаційні дослідження в галузі медицини, знайти аналоги і оформити заявку на об'єкт промислової власності

РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ:

- ПРН1 Вільно презентувати та обговорювати з фахівцями і нефахівцями результати досліджень, наукові та практичні проблеми у галузі охорони здоров'я і технологій медичної діагностики та лікування державною й іноземною мовами, кваліфіковано відображати результати досліджень у наукових публікаціях.
- ПРН2 Формулювати і перевіряти наукові гіпотези, мету та завдання наукового дослідження; використовувати для обґрунтування висновків належні докази, розширювати та переоцінювати вже існуючі знання і професійні практики.
- ПРН3 Планувати і виконувати експериментальні та/або теоретичні дослідження, використовуючи синтез нових комплексних концепцій та ідей, критично аналізувати результати власних досліджень і результати інших дослідників у контексті комплексу сучасних знань щодо досліджуваної проблеми, демонструвати автономність, лідерство та авторитетність у сфері технологій медичної діагностики та лікування.
- ПРН4 Розробляти та реалізовувати наукові та/або інноваційні проєкти, коригувати послідовність процесу ґрунтовного наукового дослідження, управляти ризиками дослідження, які дають можливість розв'язувати наукові та практичні проблеми в галузі охорони здоров'я з дотриманням норм академічної етики і врахуванням соціальних, економічних, екологічних та правових аспектів.
- ПРН5 Застосовувати сучасні інструменти та технології пошуку оброблення й аналізу інформації, виявляти нерозв'язані проблеми у предметній області, формулювати питання та визначати шляхи їх рішення.

ЗМІСТ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Перелік тем лекцій (34 год.):

Тема 1. Введення в спеціальність. Державна правова охорона інтелектуальної власності в Україні

Тема 2. Основні поняття патентознавства. Зміст та об'єм поняття. Найбільш вживані поняття

Тема 3. Державна патентна система України. Документальні аспекти патентознавства

Тема 4. Об'єкти винаходів (корисних моделей) та їх суттєві ознаки. Життєвий цикл об'єктів інтелектуальної власності. Відкриття. Об'єкти відкриття. Охорона відкриття – світова практика

Тема 5. Товарний знак як об'єкт промислової власності. Промисловий зразок як об'єкт промислової власності. Авторське та суміжні права. Об'єкти авторського права. Службовий науковий твір

Тема 6. Одержання державної охорони на об'єкти інтелектуальної власності в Україні. Структура заявки на винахід (корисну модель). Експертиза заявок в державному патентному відомстві. Охоронні документи. Структура заявки на об'єкт авторського права. Авторське свідоцтво. Порядок передачі майнових прав на об'єкти інтелектуальної власності

Тема 7. Патентна інформація. Міжнародна класифікація винаходів. Універсальна десяткова класифікація

Тема 8. Патентно-інформаційний пошук. Internet-ресурси

Тема 9. Захист прав у сфері інтелектуальної власності. Міжнародне співробітництво

Тема 10. Поняття академічної доброчесності, основні правила її дотримання. Плагіат

Тема 11. Інструменти реалізації основних правил дотримання академічної доброчесності

Тема 12. Міжнародна практика боротьби з академічною недоброчесністю

Тема 13. Управління інтелектуальною власністю у вищих навчальних закладах та науково-дослідних установах. Зміст і форми діяльності підрозділів з питань інтелектуальної власності ВНЗ

Перелік тем практичних занять (40 год.):

1 Тема 1. Об'єкти винаходів (корисних моделей) та їх суттєві ознаки. Життєвий цикл об'єктів інтелектуальної власності. Відкриття. Об'єкти відкриття. Охорона відкриття – світова практика

Об'єктом винаходів та корисних моделей в Україні є способи, речовини, пристрої, використання відомих способів, речовин та пристроїв за новим призначенням, ноу-хау, як інструмент конкурентної переваги. Окремим об'єктом винаходів є штам мікроорганізмів. Кожний із об'єктів, як винахід чи корисна модель, володіє сукупністю суттєвих ознак, які і дозволяють рішення технічної (такої, що не тільки ставить завдання, а й вказує на шляхи його вирішення) задачі кваліфікувати як охороноспроможний спосіб, речовину, пристрій тощо. Умови, при яких створюються об'єкти інтелектуальної власності. Розкриття змісту визначених у науці суб'єктів права інтелектуальної власності.

2 Тема 2. Товарний знак як об'єкт промислової власності. Промисловий зразок як об'єкт промислової власності. Авторське та суміжні права. Об'єкти авторського права. Службовий науковий твір

Знак для товарів і послуг, як об'єкт інтелектуальної власності в Україні. Сутність службового твору, як об'єкту авторського права, його наукова цінність значення не мають. Охороняється лише форма вираження твору, а не його зміст, тобто охорона не поширюється на ідеї, принципи, методи, способи, концепції, відкриття, навіть якщо вони виражені, описані, пояснені, проілюстровані у творі.

3 Тема 3. Одержання державної охорони на об'єкти інтелектуальної власності в Україні. Структура заявки на винахід (корисну модель). Експертиза заявок в державному патентному відомстві. Охоронні документи. Структура заявки на об'єкт авторського права. Авторське свідоцтво. Порядок передачі майнових прав на об'єкти інтелектуальної власності

Складання заявки – перший етап правового захисту передбачуваного винаходу (корисної моделі). Своєчасне та правильне складання заявки на винахід (корисну модель) – необхідна

умова ефективного захисту інтересів держави та винахідників, а також наступного ефективного використання винаходу (корисної моделі) в науці та практичній діяльності.

4 Тема 4. Патентно-інформаційний пошук. Internet-ресурси

Уніфікація методології та стандартизація документації є важливою частиною підвищення ефективності патентно-інформаційних досліджень в медицині. Патентні дослідження є обов'язковою складовою всіх науково-дослідних робіт і супроводжують їх на всіх етапах їх виконання. Регламентуються патентні дослідження ДСТУ 3575-97 «Патентні дослідження. Основні положення та порядок виконання». Пошук може бути реалізованим в різних пошукових системах (інформаційно-пошукові, документальні, фактографічні та комбіновані) та за допомогою різних засобів (ручних, механізованих та автоматизованих). Теперішнього часу особливу вагу у виконанні патентного пошуку отримали Internet-ресурси.

5 Тема 5. Поняття академічної доброчесності, основні інструменти та правила її дотримання. Аналіз таких понять, як плагіат, списування, несанкціоноване використання чужих напрацювань

Академічна доброчесність означає, що в процесі навчання чи досліджень студенти, викладачі та науковці керуються, передусім, принципами чесності, чесної праці та навчання.

Плагіат, списування, несанкціоноване використання чужих напрацювань є неприйнятним і жодним чином не толеруються в спільноті.

Основними питаннями підвищення якості освіти є оновлення цілей і змісту навчання, розроблення нових освітніх механізмів та формування нових підходів до навчання у студентів-медиків для своєчасного формування негативного ставлення до порушення норм та принципів академічної доброчесності.

6 Тема 6. Інструменти реалізації основних правил дотримання академічної доброчесності.

Визначення основних напрямків наукової розробки. визначення наукових колективів, які виконують аналогічні розробки, головних спеціалістів та основних досягнень в даній області шляхом проведення патентно-інформаційного пошуку. використання формальних ознак науково-дослідної розробки для визначення новизни та актуальності. правила цитування. системи перевірки наукової новизни дослідження за допомогою безкоштовних програм, які знаходяться в мережі інтернет у вільному доступі та розповсюджуються авторами за принципом "як є" advego plagiatus, etxt антиплагиат, anti plagiarism, їх основні характеристики. індекс унікальності. уніфікація та стандартизація наукових публікацій.

7 Тема 7. Міжнародна практика боротьби з академічною недоброчесністю

Дотримання принципів академічної доброчесності усіма учасниками освітнього процесу. Зміна цінностей і практики, які вкорінювалися у систему впродовж десятиліть. Відбудова всередині університетів нових відносин, котрі будуть базуватись на принципах доброчесності, взаємної довіри, поваги і відповідальності.Якісна зміна ціннісних підходів та орієнтирів у вищій освіті. Розробка відповідної нормативно-правової бази. Невід'ємною частиною заходів є бібліотеки, які повинні розповсюджувати інформацію як про доброчесність, так і про питання плагіату.Невід'ємною частиною заходів є бібліотеки, які повинні розповсюджувати інформацію як про доброчесність, так і про питання плагіату.у).

Перелік тем самостійної роботи студента (16 год.)

Тема 1. Державна патентна система України. Документальні аспекти патентознавства

Тема 2. Об'єкти винаходів (корисних моделей) та їх суттєві ознаки. Життєвий цикл об'єктів інтелектуальної власності. Відкриття. Об'єкти відкриття. Охорона відкриття – світова практика.

Тема 3. Товарний знак як об'єкт промислової власності. Промисловий зразок як об'єкт промислової власності. Авторське та суміжні права. Об'єкти авторського права. Службовий науковий твір

Тема 4. Одержання державної охорони на об'єкти інтелектуальної власності в Україні. Структура заявки на винахід (корисну модель). Експертиза заявок в державному патентному відомстві. Охоронні документи. Структура заявки на об'єкт авторського права. Авторське свідоцтво. Порядок передачі майнових прав на об'єкти інтелектуальної власності

Тема 5. Патентна інформація. Міжнародна класифікація винаходів. Універсальна десяткова класифікація
Тема 6. Патентно-інформаційний пошук. Internet-ресурси
Тема 7. Захист прав у сфері інтелектуальної власності. Міжнародне співробітництво
Тема 8. Поняття академічної доброчесності, основні правила її дотримання. Плагіат
Тема 9. Міжнародна практика боротьби з академічною недоброчесністю.

СРС спрямована на поглиблення та закріплення теоретичних знань, отриманих під час аудиторного навчання та сприяють формуванню професійних компетентностей. Результати СРС підлягають контролю та включені до підсумкового контролю знань.

Консультації: онлайн, за попередньою реєстрацією на сторінці курсу в Системі дистанційного навчання курсу.

Методи навчання: лекція, виконання вправ та практичних робіт, розв'язання ситуаційних завдань та кейсів, метод стандартизованого пацієнта

ОЦІНЮВАННЯ

Моніторування академічної успішності проводиться на основі даних з відомості про відвідування лекцій та практичних занять, виконання самостійної роботи. Форма контролю (тестові завдання, ситуаційні задачі, усний та письмовий контроль теоретичних знань, практична перевірка навичок та вмінь) обирається керівником курсу. По завершенні курсу в індивідуальному плані аспіранта робиться позначка про успішність його виконання та кількість кредитів.

ПОЛІТИКИ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Рекомендації щодо роботи на курсі: брати активну участь у всіх формах роботи на заняттях, присвячувати 1-2 год. щодня виконанню самостійної роботи та підготовці до занять, ставити запитання під час занять, відвідувати консультації, вчасно здавати завдання та виконувати усі форми контролю.
Відвідування занять. Відвідування лекцій та практичних занять є обов'язковим. Формою одягу під час офлайн-занять є білий медичний халат. При запізнення більше ніж на 5 хвилин ви можете бути не допущені до заняття. Пропущені заняття відпрацьовуються відповідно до Положення про порядок відпрацювання студентами ХНМУ навчальних занять (chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcglclefindmkaj/https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/pol_por-vidprac-zaniat.pdf).
Академічна доброчесність. ХНМУ стоїть на позиціях нульової толерантності до проявів академічної недоброчесності. Будь-які порушення принципів академічної доброчесності тягнуть за собою відповідальність у встановленому в ХНМУ порядку (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_ad-1.pdf).
Використання електронних гаджетів та інструментів штучного інтелекту допускається лише з дозволу викладача.
Політика щодо осіб з особливими освітніми потребами. Здобувачі з особливими освітніми потребами мають зв'язатися з викладачем задля розробки індивідуальної освітньої траєкторії.
Час відповіді викладача: 24 години.

Технічні вимоги до роботи на курсі:

- доступ до комп'ютера, ноутбука, планшета чи смартфона
- корпоративний обліковий запис Google з власним фото
- навички роботи з Google Workspace (Google Meet, Docs, Sheets, Slides, Forms) та Moodle

Технічна підтримка: АСУ (ev.shevtsov@knmu.edu.ua), Google (tehotdelknmu@gmail.com), Moodle (al.korol@knmu.edu.ua)

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА

1. Конституція: Закон України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР (із змінами та доп.).
2. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 № 435-IV (із змінами та доп.).
3. Про охорону прав на винаходи і корисні моделі: Закон України від 15.12.1993 № 3687-XII (із змінами та доп.).
4. Правила складання і подання заявки на винахід та заявки на корисну модель, затверджені Наказом МОН України від 22.01.2001 № 22 та зареєстровані в Міністерстві юстиції України 27 лютого 2001 р. за № 173/5364.
5. Правила розгляду заявки на винахід та заявки на корисну модель, затверджені Наказом МОН України 15.03.2002 № 197 та зареєстровані в Міністерстві юстиції України 15 квітня 2002 р. за № 364/6652.
6. ДСТУ 3575-97. Патентні дослідження. Основні положення та порядок проведення. - 01.01.1998. - К.: Держстандарт України, 1997. - 16 с. - (Держ. стандарти України).
7. Про наукову і науково-технічну експертизу: Закон України від 10.02.1995 № 51/95-ВР XII (із змінами та доп.).
8. Про авторське право і суміжні права: Закон України від 23.12.1993 № 3792-XII (із змінами та доп.).
9. Господарський кодекс України від 16.01.2003 № 436-IV (із змінами та доп.).
10. Кримінальний кодекс України від 05.04.2001 № 2341-III (із змінами та доп.).
11. Кодекс України про адміністративні правопорушення від 07.12.1984 № 8073-X (із змінами та доп.).
12. http://www.uipv.org - Українська патентна база
13. http://worldwide.espacenet.com - Всесвітня патентна база
14. https://ukrpatent.org/uk - сайт ДП "Український інститут промислової власності" (УКРПАТЕНТ)
15. http://korolenko.kharkov.com – сайт Харківської державної наукової бібліотеки імені В. Г. Короленка.

ОРИГІНАЛ ПІДПИСАНО

УКРАЇНА 61022, м.Харків, проспект Науки, 4 ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЗАГАЛЬНИЙ ВІДДІЛ

Завідувач кафедра гігієни та екології Ігор ЗАВГОРОДНІЙ